
KAPITOLA I.

SPRÁVNÍ PRÁVO A VEŘEJNÁ SPRÁVA

1. Veřejná správa – klíčový pojem

Správní právo bývá vymezováno jako právní odvětví, které se vztahuje na určitý okruh společenských vztahů, vznikajících v oblasti veřejné správy, příp. jako odvětví platného práva upravující vztahy, které se realizují při výkonu veřejné správy. Pro pochopení a definici správního práva je tedy nezbytné nejdříve definovat samotný pojem **veřejné správy**.

Veřejná správa je velmi složitý společenský jev, který bývá popisován různým způsobem, neboť může být zkoumán z mnoha hledisek a různými vědními obory. Kromě toho se veřejná správa v průběhu času neustále mění a vyvíjí, projevuje se tak její dynamický charakter. Ke změnám dochází zejména v oblasti její činnosti, v menší míře pak i v její organizaci. Tyto změny odrážejí vývoj společnosti, reflektují např. změny společenských hodnot, vědecko-technický pokrok, integrační procesy v rámci konstituování Evropské unie aj.

Již v minulosti vznikaly při studiu veřejné správy a stále ještě vznikají pokusy o její definování. Žádná z definic však není všeobecně uznávána, právě s ohledem na dynamický charakter veřejné správy. Definice veřejné správy totiž existují vždy v určitém časovém okamžiku, a proto žádná z nich nemůže tento pojem postihnout v celém jeho komplexu.

Proto se jeví vhodnější s ohledem na výše uvedená úskalí veřejnou správu spíše popsat za pomoci jejích charakteristických rysů. Pokud daná činnost bude uvedené rysy splňovat, lze ji pak považovat za veřejnou správu.

Při definování veřejné správy se obecně vychází z pojmu „**správa**“ jako druhu záměrné a uvědomělé činnosti, jejímž cílem a smyslem je uspořádání určitých záležitostí.

Pojem správy však rovněž není v odborné literatuře chápán vždy ve stejném smyslu. Obecně a zjednodušeně může správa znamenat výkon určitých oprávnění, obstarávání nebo řízení určitých záležitostí a výkon tomu odpovídajících povinností.

PŘÍKLAD

Při zakládání obchodní společnosti vykonává správu vkladu pověřený zakladatel.

Ten, kdo pro někoho spravuje dům, vykonává činnosti důležité k tomu, aby dům plnil svůj účel.

Jinou správou je také správa dědictví po zemřelé osobě.

Každý vlastník domu může dům pronajímat, opravovat, rekonstruovat apod. I tyto aktivity jsou spravováním.

Z hlediska obsahu a cílů se správa již tradičně člení na **soukromou správu** a **veřejnou správu**. Pro každou správu (soukromou i veřejnou) platí, že musí být vykonávána v souladu s právem.

Soukromou správu lze zjednodušeně vyjádřit jako správu vlastních záležitostí nebo v zájmu určité osoby. Jinak řečeno, soukromá správa je správou soukromých věcí v soukromém zájmu soukromými osobami. Obsah a prostředky soukromé správy závisí na rozhodnutí každé osoby, která ji realizuje za předpokladu, že neporušuje zákon.¹ Nejčastěji je soukromá správa spojena s hospodářskou aktivitou fyzických nebo právnických osob a jejím smyslem je uspokojení ekonomických, sociálních a jiných potřeb. Velmi často se proto pro označení soukromé správy užívá též pojmu management, i když toto vyjádření není zcela přesné.

Veřejná správa je správa vykonávaná ve veřejném zájmu a je správou veřejných záležitostí. Pod pojmem veřejná správa rozumíme obstarávání, řízení, organizování a kontrolu veřejných záležitostí, jakož i plnění úkolů ve veřejném zájmu.²

Subjekty, které ji vykonávají, ji realizují jako právem uloženou povinnost z titulu svého postavení jako veřejnoprávních subjektů.³

Na rozdíl od soukromé správy je veřejná správa více vázána právem.⁴ Obsah a formy výkonu veřejné správy určuje zákon. Základní principy organizace a činnosti veřejné správy stanoví Ústava. Veřejná správa je chápána jako součást veřejné moci a podléhá proto **principu legality**. Orgány

¹ Srov. čl. 2 odst. 4 Ústavy: „Každý občan může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.“

² Veřejný zájem je neurčitý právní pojem a jeho význam je blíže definován a vymezen v jednotlivých zákonech. Obecně lze říci, že jde o zájem všeobecně prospěšný (srov. např. zákon o léčivech, zákon o cestovní dopravě a řadu dalších zákonů).

³ Srov. POMAHAČ, R. *České správní právo*. Praha: UK Právnická fakulta, 2004, s. 12.

⁴ HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 9. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 2.

veřejné správy mohou uplatňovat své pravomoci jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon. To znamená, že orgány veřejné správy mohou činit jen tak, jak jim zákon dovolí. Pro soukromou správu pak platí to, že osoby soukromého práva mohou činit vše, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit to, co zákon neukládá.

Pro úplnost je třeba uvést, že nastíněné rozdíly mezi soukromou a veřejnou správou se do určité míry v mnoha případech stírají a ani jejich vymezení není zcela přesné. Svým způsobem rozdíly mizí např. při výkonu samosprávy, ať už územní, nebo zájmové, kdy se jedná o správu věcí veřejných ve vlastním zájmu. **Samospráva** totiž není jen spravováním vlastních záležitostí určitého celku, ale také výkonem veřejné moci. Zřetelné hranice neexistují také tehdy, pokud veřejná správa poskytuje veřejné služby např. v oblasti zdravotnictví, školství, kultury a sociálních věcí. Veřejné služby totiž v mnoha případech zabezpečují rovněž subjekty soukromého práva (např. nadace, fondy, spolky).

 Učebnice správního práva již tradičně popisují veřejnou správu dvojím způsobem, *materiálně* a *institucionálně*. Z hlediska jejího pojetí pak *pozitivně* a *negativně*.

Z **materiálního (funkčního) hlediska veřejnou správu chápeme jako jednotlivé druhy správních činností** (např. vydávání rozhodnutí, realizace správního dozoru, správní exekuce, registrace živnostníků a řada dalších činností). V tomto smyslu pojmem veřejná správa označujeme samotný výkon správy. Jde o uskutečňování úkolů a funkcí státu a dalších subjektů, popř. poskytování veřejných služeb.

Z **hlediska institucionálního (formálního) se klade důraz na subjekty a instituce (vykonavatele), které veřejnou správu vykonávají a realizují její úkoly (např. ministerstva, obce, kraje, profesní komory)**. V tomto pojetí pojmem veřejná správa označujeme subjekty, popř. soustavu subjektů, které správu vykonávají.

Ve formálním smyslu je veřejná správa činností organizačních jednotek a osob. Rozhodující však zde není povaha činnosti, jako tomu bylo v rámci materiálního pojetí, nýbrž postavení a charakter subjektu, který tyto čin-

nosti vykonává. Je totiž nutné si uvědomit, že některé subjekty (instituce) kromě správních činností vykonávají i jiné činnosti.

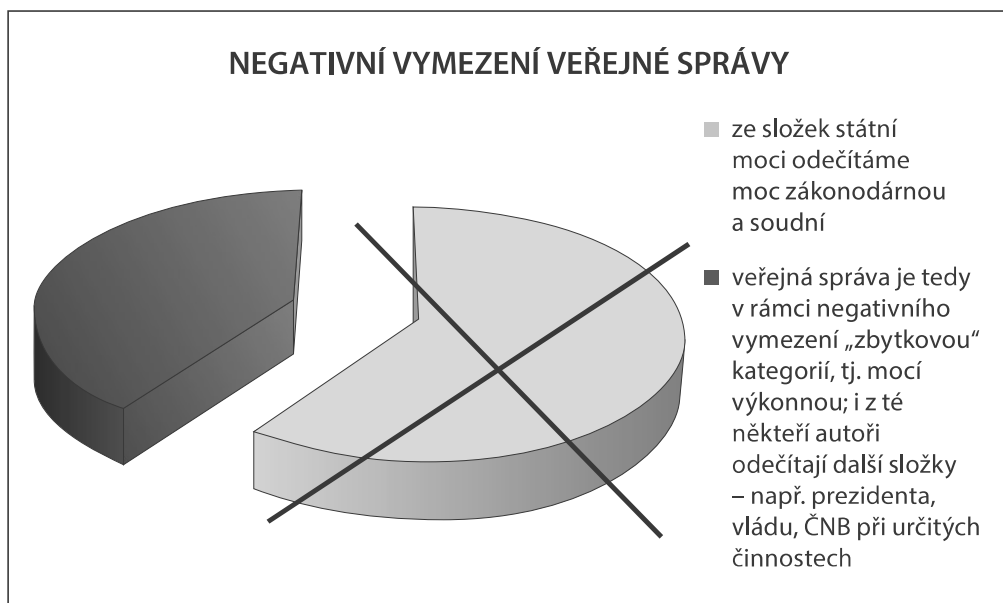
Pozitivní vymezení veřejné správy usiluje o co nejpřesnější popis (definování) činností a organizační struktury veřejné správy. Jinými slovy, cílem je vytvoření definice, která by veřejnou správu postihovala v celém jejím komplexu.

S ohledem na výše uvedené se pak v rámci této klasifikace setkáváme v odborné literatuře s popisem veřejné správy za pomoci jejích charakteristických znaků.

Pozitivně je tedy veřejná správa charakterizována jako činnost vrchnostenská, podzákonná, mající výkonný, řídicí a kontrolní charakter, sledující veřejný zájem.

Toto definování však není ještě zcela dostačující, proto je dále veřejná správa vymezována současně i negativně.

Negativní vymezení veřejné správy vychází z klasické teorie dělby státní moci a k popisu veřejné správy využívá metodu substraktivní neboli odečítací, spočívající v odečtení (vyloučení) těch složek státní moci, které nejsou veřejnou správou. V tomto smyslu veřejná správa není činností zákonodárnou a ani činností soudní.

Výše uvedená hlediska a popisování veřejné správy nelze chápat izolovaně, ale naopak ve vzájemných souvislostech a vazbách. Po propojení všech uvedených vymezení lze veřejnou správu např. definovat jako činnost mající výkonný, vrchnostenský i nevrchnostenský, podzákonný charakter, která není zároveň mocí zákonodárnou ani soudní a kterou vykonávají jednotlivé subjekty, kterým byla tato činnost svěřena zákonem nebo na základě zákona. Výkon této činnosti sleduje veřejný zájem a spočívá v obstarávání veřejných záležitostí a plnění veřejných úkolů.

1.1 Členění veřejné správy

Veřejná správa může být dále členěna na základě různých kritérií. Některá z nich zde uvádíme:

- **organizační uspořádání veřejné správy** – v rámci tohoto členění jde zejména o určení toho, na jaké úrovni správy budou realizovány jednotlivé správní činnosti a úkoly. Tato klasifikace tedy zohledňuje principy centralizace a decentralizace, koncentrace a dekoncentrace výkonu veřejné správy. **V tomto smyslu lze pak veřejnou správu členit na ústřední (celostátní) a oblastní (regionální) a obecní (místní);**
- **povaha metod užitých při výkonu veřejné správy** – kritériem je zde to, zda je při výkonu veřejné správy využíváno metod veřejnoprávních, či soukromoprávních. V této souvislosti se rozlišuje správa vrchnostenská a nevrchnostenská, neboli správa fiskální.

Vrchnostenská správa je spjata s rozhodovací, nařizovací, popř. kontrolní činností. Pro její výkon je typické nerovné postavení účastníků právních vztahů, které v souvislosti s jejím výkonem vzniká. Vrchnostenská správa využívá k plnění svých úkolů veřejnoprávních metod. Jde např. o vydávání nejrůznějších povolení, rozhodování o přestupcích, výkon správního dozoru, provedení správní exekuce, vydávání právních předpisů aj. Při těchto činnostech orgány veřejné správy vystupují vůči osobám soukromého práva v jistém smyslu v nadřazeném postavení tak, že jsou oprávněny jednostranně rozhodovat o jejich právních poměrech.

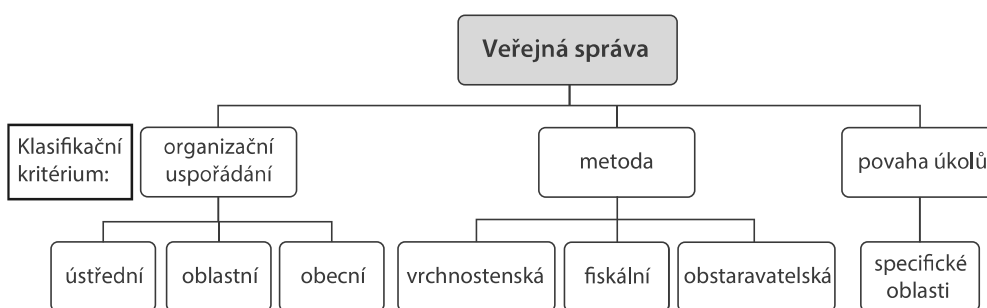
Fiskální správa (majetková správa) je realizována naopak za pomoci soukromoprávních metod. Při nakládání s majetkem mají orgány veřejné

správy stejné postavení jako ostatní účastníci právních vztahů. Platí zde princip rovnosti a smluvní volnosti.

Pokud jde o stát, ten spravuje svůj majetek prostřednictvím specializovaných úřadů (např. Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, státní fondy aj.). Podobně ostatní subjekty veřejné správy pečují o svůj majetek skrze své vlastní orgány. Pro hospodaření s majetkem často vyplývají z veřejnoprávních předpisů určitá omezení (např. zákaz ručení, omezení při prodeji, darování, pachtu apod.).

Dále lze v této souvislosti hovořit o tzv. veřejné správě **obstaravatelské**, jejíž podstatou je poskytování pomoci občanům v nejrůznějších životních situacích – např. spočívá v plnění sociálních funkcí státu. V tomto smyslu je na veřejnou správu třeba nahlížet jako na službu veřejnosti. Na rozdíl od správy vrchnostenské a fiskální se při výkonu obstaravatelské správy využívají jak metody veřejnoprávní, tak soukromoprávní.

- **úkoly či cíle veřejné správy** – z jiného pohledu lze podle povahy úkolů členit veřejnou správu na **jednotlivé specifické oblasti** (např. správa na úseku zdravotnictví, školství, bezpečnosti, financí, dopravy, kultury, životního prostředí a další).

2. Správní právo a jeho charakteristika

2.1 Pojem, předmět a systém správního práva

Správní právo je nejrozsáhlejším odvětvím českého právního řádu. Je možné ho charakterizovat také jako vědní a pedagogickou disciplínu. Správní

právo patří vedle ústavního, finančního a trestního práva a dalších právních odvětví mezi odvětví práva veřejného.

ÚKOL

Zopakujte si v odborné literatuře rozdíly mezi právem soukromým a veřejným a zdůvodněte, proč patří správní právo mezi odvětví práva veřejného.

Správní právo, podobně jako každé jiné odvětví práva, je definováno jako soubor právních norem. Jednotlivá právní odvětví se od sebe navzájem odlišují zejména předmětem právní úpravy. Základním kritériem členění práva na právní odvětví je tedy druh společenských vztahů, které jednotlivé právní odvětví upravuje.

Předmětem správního práva je pak úprava společenských vztahů ve sféře veřejné správy při realizaci výkonné moci, popř. jiné moci ve státě. Společenské vztahy regulované normami správního práva nazýváme správně-právní vztahy neboli administrativně-právní vztahy.

 Správní právo lze charakterizovat jako odvětví veřejného práva tvořené souhrnem právních norem, které vytvářejí předpoklady a podmínky pro výkon veřejné správy.

Specifičnost správního práva spočívá v tom, že upravuje státně-mocenské, ochranné a organizující činnosti státu a jeho orgánů, veřejnoprávních korporací a jejich orgánů při výkonu veřejné správy.

Vztah mezi pojmy veřejná správa a správní právo je tedy následující:

 Správní právo představuje právní rámec pro výkon veřejné správy, tzn. že orgány veřejné správy mohou jednat pouze v případech, způsobem a v mezích vymezených normami správního práva. Veřejná správa je pak klíčovým pojmem pro vymezení předmětu správního práva, neboť správní právo upravuje vztahy v oblasti veřejné správy a při jejím výkonu.

Správní právo je neobyčejně rozsáhlé a normy správního práva nalézáme ve velkém množství zákonů a jiných právních předpisů nižší právní síly. Základem **systemu správního práva** (jeho vnitřního členění) je členění na **část obecnou a část zvláštní**.

Obecná část správního práva je to, co je společné pro celou oblast správního práva. Obsahuje zásady, pojmy a právní instituty, které platí pro celou veřejnou správu. Konkrétní uspořádání obecné části správního práva a její obsah je především záležitostí autorů učebnic správního práva nebo jednotlivých vědeckých monografií. Obecná část je společným základem pro tvorbu, aplikaci a kontrolu hmotného správního práva.

Zvláštní část správního práva je souhrn předpisů na jednotlivých úsecích veřejné správy, v nichž je obecná část správního práva obsažena. Obsahuje hmotněprávní úpravu v rámci jednotlivých správních odvětví (stavební právo, vodní právo, živnostenské právo a další obory).

Dalším členěním, se kterým se můžeme často setkat, je dělení správního práva na **správní právo hmotné** a **správní právo procesní**. Hmotné právo stanoví, jaká práva a povinnosti mají adresáti, obsahově upravuje činnost správních orgánů. Procesní správní právo v širším slova smyslu upravuje organizaci a působnost správních úřadů a orgánů a řízení před nimi. Procesní právo v užším slova smyslu je často chápáno pouze jako úprava správního řízení ve věcech rozhodování o právech a povinnostech adresátů. Procesněprávní normy tedy určují, jakým způsobem mohou být práva adresátů uplatněna.

Jako další oblast se označuje **správní právo trestní**, které zahrnuje úpravu základů a následků odpovědnosti za správní delikty.

Někdy se ještě používá členění na **správní právo vnější** a **správní právo vnitřní**. Vnitřním právem rozumíme právní úpravu postavení vykonavatelů veřejné správy v užším slova smyslu. Vnější správní právo je pak vše ostatní.

Správní právo organizační obsahuje zásady organizace veřejné správy. V učebnicích lze pak nalézt další klasifikace.

2.2 Prameny správního práva

Pojem pramen práva je možno chápat jako vnější formu, v níž je obsaženo příslušné pravidlo chování (pramen ve formálním smyslu), nebo jako příčinu vzniku určitého obsahu práva (tzv. pramen ve smyslu materiálním).

KAPITOLA III.

SPRÁVNÍ ČINNOSTI

V této kapitole se budeme zabývat mimo jiné i problematikou tzv. správních aktů, které lze považovat za jednu z nejvýznamnějších forem správních činností. Pojmem správní akt se v teorii správního práva označuje právní jednání vykonavatele veřejné správy, které je uskutečňováno na základě norem správního práva, jehož prostřednictvím je realizována veřejná moc. Z tohoto důvodu doporučujeme připomenout si, předtím než přistoupíte k dalšímu studiu, problematiku právního jednání obecně.

§§§ KONTROLNÍ OTÁZKY A ÚKOLY

1. Definujte pojem právní jednání.
2. Jaké náležitosti musí právní jednání splňovat?
3. Jaké následky může mít nedodržení těchto náležitostí? Aplikujte na příkladech.
4. Provedte klasifikaci právních jednání.
5. Uveďte alespoň tři právní jednání adresátů veřejné správy.
6. Uveďte některé správní akty vykonavatelů veřejné správy.

1. Obecně o správních činnostech a jejich formách

Nauka o činnosti veřejné správy (správních činnostech) je teoretickým základem celé obecné části správního práva.

Hovoříme-li o činnostech veřejné správy, vymezujeme v podstatě veřejnou správu **v materiálním (funkčním) pojetí**,³⁰ tj. jako činnost podzákonnou, výkonnou a nařizovací uskutečňovanou orgány veřejné správy, která směřuje k plnění jednotlivých úkolů. Víme již, že úkoly veřejné správy mají různou povahu a poslání. Proto i jednotlivé **formy správních**

³⁰ Srov. výklad v kapitole I. této publikace – Správní právo a veřejná správa.

činností musí být logicky různorodé. Při výkonu veřejné správy se tak lze např. setkat s vydáváním správních rozhodnutí, obecně závazných vyhlášek a nařízení, dále s faktickými úkony – např. zastavení vozidla policistou, uzavíráním veřejnoprávních smluv, opatřeními obecné povahy, vedením nejrůznějších evidencí a s dalšími správními činnostmi.

 Nauka o činnosti veřejné správy je tedy naukou o tom, v jakých formách veřejná správa, resp. její orgány vykonávají veřejnou správu. Podstatou této nauky je popis jednotlivých forem správních činností s akcentem na jejich specifické znaky.

Prostřednictvím správních činností se realizuje obsah norem správního práva hmotného, proto je tato činnost zároveň předmětem administrativněsprávních vztahů. V rámci těchto vztahů se realizují práva a povinnosti adresátů veřejné správy na jednotlivých úsecích nebo v jednotlivých oblastech veřejné správy. **Specifickým znakem všech správních činností je to, že jednájíci subjekt – orgán veřejné správy – působí na základě právních norem s právní relevancí.** Subjekty veřejné správy jsou tímto jednáním vázány. Vázanost nastává okamžikem uskutečnění činnosti nebo okamžikem stanoveným zákonem.

Orgány veřejné správy prostřednictvím své činnosti mnohdy uplatňují veřejnou (státní) moc. Podle Ústavy a Listiny základních práv a svobod³¹ může být státní moc vykonávána jen na základě zákona, v jeho mezích a způsobem, který zákon stanoví. **Proto musí být správní činnosti realizovány v souladu se zákony a jinými právními předpisy, jakož i s obecnými zásadami správního práva.** Jinými slovy, orgány veřejné správy nesmí obcházet zákon ani jeho účel, neboť by tak zneužívaly svou pravomoc. Orgány veřejné správy mohou tedy vystupovat vůči spravovaným subjektům jen v rámci své kompetence, tj. musí mít zákonem stanovenou pravomoc a působnost k dané činnosti. Těmito zákonnými principy se musí při výkonu veřejné správy řídit nejen orgány státní správy, ale i orgány samosprávy.

Proto také správní činnost, kterou uskutečňují orgány veřejné správy, bývá v teorii správního práva nazývána též **právní jednání veřejné správy** nebo právní úkony veřejné správy. Toto označení vyjadřuje výše popsa-

³¹ Srov. čl. 2 odst. 2 Ústavy, čl. 4 Listiny základních práv a svobod.

ný princip zákonnosti. Jen činnosti provedené v zákonem předepsaných formách mají právní důsledky. V některých případech však není forma činnosti předepsána. Právní důsledky tak může mít např. i opomenutí určitého konání – v této souvislosti hovoříme o tzv. nečinnosti orgánu veřejné správy. **Nečinnost subjektu veřejné správy má ovšem právní důsledky jedině tehdy, jestliže je to v právním předpise výslovně stanoveno.** Zákon obvykle stanoví, v čem spočívá nečinnost správního orgánu, jakož i její důsledky.

PŘÍKLAD

Pan J. N. podal na příslušném stavebním úřadě řádně vyplněný formulář o ohlášení stavby. Dle zákona by mu měl stavební úřad do 40 dnů zaslat souhlas se stavbou společně s jednou kopií ověřené projektové dokumentace. Od tohoto okamžiku by pak pan J. N. mohl začít se stavbou. Pokud by mu však úřad v uvedené lhůtě nezaslal žádné vyjádření, lze toto jednání stavebního úřadu považovat za povolení stavby.

Nečinnost správního orgánu tak stejně jako činnost může mít právní důsledky, avšak pouze jestliže to plyne ze zákona. V nastíněném případě má dle zákona nečinnost za následek **presumpci vydání pozitivního rozhodnutí.**

Lze se setkat i s případem opačným, kdy má nečinnost správního orgánu za následek **presumpci vydání negativního rozhodnutí.**

PŘÍKLAD

Pan J. N. požádal dle zákona o právu na informace o životním prostředí na základě řádné žádosti o podání určité informace. Jestliže žádost nebyla odmítnuta a žadatel v zákonné lhůtě informaci neobdržel, má se za to, že bylo vydáno negativní (zamítavé) rozhodnutí.

2. Klasifikace správních činností

Jak již bylo výše uvedeno, činnost veřejné správy je různorodá a směřuje k zabezpečení mnoha úkolů. Podle jejich charakteru se také liší jednotlivé formy správní činnosti. **Metody i formy správní činnosti jsou proto rozdílné a lze je členit podle různých hledisek:**

1. **Podle toho, vůči komu jednání orgánu veřejné správy směřuje**, můžeme jeho činnost dělit na vnitřní a vnější akty.
 - Vnější akty směřují vně systém veřejné správy – působí vůči adresátům, tj. veřejné správě nepodřízeným subjektům, vůči nimž je veřejná správa vykonávána – např. správní rozhodnutí.
 - Vnitřní akty pak představují ta právní jednání, která směřují dovnitř systému veřejné správy – pohybujeme se tedy uvnitř organizačního systému veřejné správy, tj. ve vztazích nadřízenosti a podřízenosti – např. interní (vnitřní) předpisy.
2. **Jiné možné členění forem správních činností** vychází ze základního členění právních jednání na jednostranné (např. správní rozhodnutí, nařízení) a dvou- a vícestranné (např. veřejnoprávní smlouvy).
3. **Ve většině učebnic se činnost veřejné správy obecně člení na činnost, která má abstraktní charakter, a činnost konkrétní povahy.** Tato klasifikace vychází ze stupně (míry) obecnosti, jakým je vyjádřen okruh povinných osob, popř. věcí, na něž se akt vztahuje:
 - Abstraktní akty používají druhové vyjádření pro okruh osob a věcí, na které se akt vztahuje – např. občané, vlastníci nemovitostí, studenti, školství, doprava apod.
 - Konkrétní akty někdy nazývané též individuální správní akty jsou pak zaměřeny na určité věci a směřují vůči konkrétním subjektům. Okruh osob, vůči nimž akt směřuje, je zde vymezen zcela konkrétně – individuálně tak, aby daný subjekt nemohl být zaměněn za jiný (např. Jaroslav Novák, nar. 1981, trvale bytem Řehořova 3, Praha 3). Uvedené se týká i způsobu vyjádření věci (např. budova č. p. 58, st. parcela 63, Katastrální území...).

V této souvislosti je třeba dále upozornit na to, že v současné době s ohledem na vývoj správních činností, neboť ten je značně dynamický, již nelze veškeré akty orgánů veřejné správy striktně dělit pouze na akty abstraktní a konkrétní. V praxi existují i přechodové zóny mezi těmito akty jako důsledek nových právních úprav v oblastech, kde nelze plně vyhovět tradičním požadavkům na přísné oddělování jednotlivých druhů předpisů a jim vyhrazenou obsahovou náplň.³² Jinak vyjádřeno, **v praxi se lze setkat**

³² HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 9. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 136 a násl.

i s takovými právními akty, které mají znaky jak abstraktních, tak individuálních aktů. V teorii pak hovoříme o tzv. **smíšených neboli hybridních aktech**. Ve většině případů jsou smíšené akty vydávány ve zcela konkrétní věci, avšak působí vůči neurčitému okruhu adresátů. Nejčastěji se s těmito akty setkáme v oblasti územního plánování či v oblasti životního prostředí. Typickým příkladem těchto aktů je **opatření obecné povahy**.

PŘÍKLADY AKTŮ

I. *normativní správní akt neboli abstraktní akt:*

„**Toto nařízení vlády upravuje v návaznosti na přímo použitelné předpisy Evropské unie některé podmínky pro poskytování podpory v rámci zvláštního opatření na podporu trhu v odvětví mléka a mléčných výrobků...**“ (**druhové – neurčité – abstraktní vyjádření věci**).

II. *správní akt neboli konkrétní/individuální akt:*

„**Městský úřad Brandýs nad Labem, odbor životního prostředí, ve věci žádosti Jaroslava Nováka, nar. 1972, Hlavní 13, Mratín 254 00, o povolení kácení dřevin rostoucích mimo les na pozemku č. 58/5 v k. ú. Kostelec nad Labem rozhodl takto...**“ (**konkrétní vyjádření věci i osoby**).

III. *smíšený neboli hybridní akt – opatření obecné povahy:*

„**Vyhlašuje se stavební uzávěra na území vymezeném ulicemi Českých bratří, Chelčického, Slovanská a A. Dvořáka ve Vrchlabí, zahrnujícím tyto zastavěné a nezastavěné pozemky obytného bloku městské zástavby v katastrálním území Vrchlabí:**

Pozemkové parcely číslo: 1955/1, 1955/2, 392/1, 454/17.

Stavební parcely číslo: 1509–1523, 1223, 1224, 836.

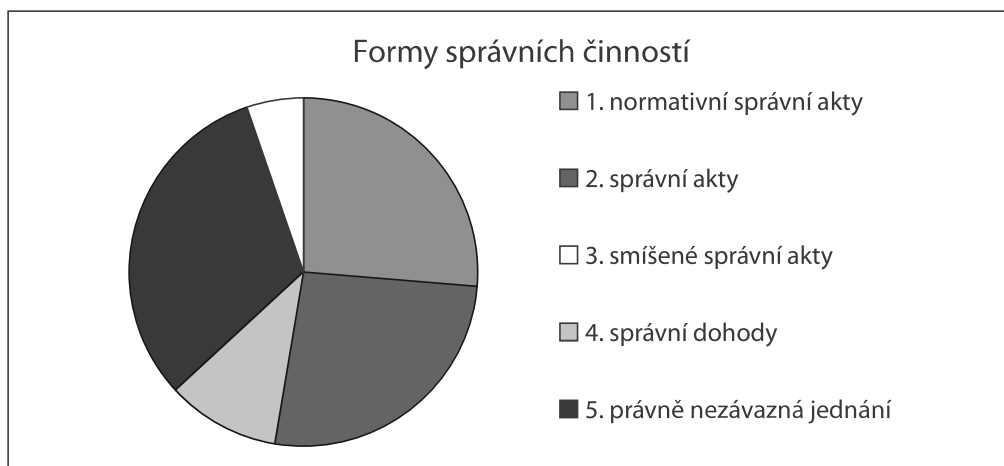
Vymezené území je graficky znázorněno v příloze tohoto opatření...“ (**konkrétní vyjádření věci, opatření neobsahuje žádný výčet povinných osob, směřuje tedy vůči každému – nikdo v daných lokalitách nesmí stavět – neurčitý počet osob – konkrétní věc**).

4. Jako základní hledisko se považuje členění forem správních činností na ty, které způsobují právní následky (**právo tvorné**), a ty, které právní následky nezpůsobují (**neprávo tvorné**).

Přehled základních forem správních činností

Formy správních činností			
právní jednání směřující vně systém veřejné správy	právní jednání směřující dovnitř veřejné správy	faktická jednání (zásahy) s přímými právními následky	neprávoavná jednání
normativní správní akty	interní normativní akty	faktické pokyny	osvědčovací a ověřovací úkony
individuální správní akty	individuální služební akty	bezprostřední zásahy	úkony organizační povahy
veřejnoprávní smlouvy		exekuční a zajišťovací úkony	evidenční, dokumentační a jiné úkony
opatření obecné povahy			

Jiné možné vyjádření:

POZNÁMKA

Z uvedených přehledů je patrné, že se jednotlivá klasifikační kritéria správních činností vzájemně prolínají a lze je různě kombinovat. Uvedené je také důvodem toho, že se v jiných publikacích můžete setkat i s rozdílně provedenou klasifikací. Smyslem této kapitoly nebylo popsat všechna možná klasifikační kritéria, spíše pouze poukázat na ta, dle našeho názoru, nejvýznamnější z nich nebo tradičně používaná.